

celica
1993 2003 2013 2017 ...

KUD Sestava

Cesta na Rožnik 4
1000 Ljubljana

Mestna občina Ljubljana

Mestni trg 1
1000 Ljubljana

V Ljubljani, 28. 12. 2017

Odprto pismo županu Zoranu Jankoviću s predlogom KUD Sestava za dolgoročno rešitev hostla Celica.

V odgovoru na naše odprto pismo sta župan Zoran Janković in mestna uprava potrdila, da Celica ni samo posebnost in uspešen projekt, temveč tudi »svetovna znamenitost, ki dviguje blagovno znamko Ljubljane.«

Po takem priznanju Celice avtorji koncepta pričakujemo, da se konstruktivno pogovorimo o tem, kako bi to znamenitost ohranili in tudi razvijali, kajti v jedru Celice je prav delo v razvoju (work in progress). Celica je speči manifest, širši in globlji zgled, kako bi v 21. stoletju lahko premostili vrzel med starim in novim ter reševali odnos do kulturne dediščine v Sloveniji, Evropi in svetu. Celica je na globalnem trgu že preizkušen model tega reševanja, Slovenija ga lahko ponudi svetu, vendar samo v originalu, odprtega in oprtega na temeljna izhodišča. Proces izboljševanja Celice, s katerim smo začeli kmalu po otvoritvi nadomeščati nekatere začasne rešitve, ker ob prenovi ni bilo dovolj sredstev, smo imenovali »brušenje diamanta«.

Proces je dobro tekkel do uvedbe najemnine, za katero smo od samega začetka opozarjali, da v izhodišču nikoli ni bila mišljena in da lahko ogrozi uspešno delovanje Celice. O tem govorita tudi pismi KUD Sestava naslovljeni na MOL iz leta 2011 in 2016. V zadnjem pismu smo predlagali rešitev v skladu z izhodiščnim dogovorom ter po evropskem vzoru, da se objektu kulturne dediščine ne zaračunava najemnina, hkrati pa dejavnost vzdržuje prenavo in kulturni program. V Evropi še pet let po prenovi kulturne dediščine financirajo tudi dejavnost, da potem lahko vzdržuje objekt. Celica tudi v tem pogledu presega evropski standard, saj te podpore nikoli ni potrebovala. V svojem odgovoru MOL priznava, da v izhodišču: »Najemnina za upravljanje ni bila predvidena, ker bi morala sredstva pridobljena z oddajanjem sob zadostovati tako za finančno podporo kulturnega programa kot tudi za sprotno vzdrževanje stavbe.« Celica si danes, ko je »svetovna znamenitost, ki dviguje blagovno znamko Ljubljane«, vsekakor zasluži podoben status, kot ga je že imela. Dejstvo je, kakor piše v pismu, da »MOL v brezplačni najem oddaja 169 prostorskih enot 245 posameznikom in organizacijam s statusom javnega interesa«. Celica, v katerem delujeta društvo in zavod v javnem interesu, torej ne bi bila izjema, nasprotno, potem, ko je toliko naredila za Ljubljano, je čudno, da tega statusa nima.

Dolgoročna rešitev Celice, kakor poudarjamo že od leta 2011, podobno kot njen dosednji uspeh, leži v njenih lastnih sredstvih in sprostivni najemnine. Zato še enkrat predlagamo, da se sredstva v višini najemnine namenijo 33% za investicijsko vzdrževanje, 33% za delo v razvoju (work in progress) in 33% za kulturni program. Za nujno prenovo bi bilo v prvih dveh letih treba nameniti 4 letne vsote predvidene za investicijsko vzdrževanje in delo v razvoju (okoli 260.000 EUR), kar se časovno lahko premosti tudi s kreditom. Tako bi lahko kmalu, morda že v Evropskem letu kulturne dediščine 2018, dobili obnovljeno in izbrušeno Celico, celo brez denarja iz javnega proračuna. Ker je »Slovenija edina država v tem prostoru, ki financiranja kulturne dediščine nima urejenega sistemsko« (Hudolin), je tak zgled še toliko bolj pomemben.

Dejstvo je, da se je Celica že v razmeroma »surovem stanju« prebila v sam svetovni vrh, še lani je bila med deset najbolj prestižnih hostlov v Evropi, in to po petih letih zaradi najemnine celo brez pravega investicijskega vzdrževanja, si lahko predstavljate, kako bi Celica odmevala v svetu potem, ko bi bila zares izbrušena. To dolgujemo tudi vsem umetnikom, ki so prispevali svoja avtorska dela za njeno javno delovanje.

Nam, njenim ustvarjalcem je zunanji odmev, čeprav ga sedaj, ko je Celica spet ogrožena, bolj poudarjamo, sicer manj pomemben kot živost ustvarjalnega polja, ki Celico prežema. Kulturni program je za Celico nujen, tudi zato, ker težka stavba nekdanjih zaporov za svoje dnevno zračenje potrebuje stalno kulturno delovanje. S prostorom uglašen in kvaliteten kulturni program v jedru Celice je hkrati tudi porok za uspešen kulturni turizem, ker se prav na rednih kulturnih dogodkih srečujejo obiskovalci in prebivalci Ljubljane.

V procesu preobrazbe starega zapora je v 10 letih pred odprtjem Celice v skladu z našim konceptom sodelovalo več kot 80 umetnikov iz Slovenije, Evrope in celega sveta, v 14 letih po odprtju se je v Celici zvrstilo več kot 1500 glasbenih, likovnih, literarnih in filozofskih dogodkov, v galeriji Srečišče je razstavljalo svoja dela več kot 400 likovnih umetnikov, izdanih je bilo 30 razstavnih katalogov, v glasbenih srečanjih Sozvočja sveta je sodelovalo več kot 1000 glasbenikov in več 35000 poslušalcev, v muzeju in umetniških ambientih Celice je v teh letih prespalo okoli 150 000 ljudi. Kako široka je sled, ki jo za sabo pušča Celica, naj v kratkem mimohodu priča nekaj okvirnih statističnih podatkov. Kako globoko se je Celica dotaknila vsakega posameznika in kako ga je ustvarjalno nagovorila, si vsi skupaj komaj lahko predstavljamo.

Dejstvo je, da se je iz torkovih Sozvočij sveta razvilo pravo glasbeno ustvarjalno polje, katerega nesporni vrhunec je »celični jam«, na katerem se mlad talentiran glasbenik lahko sreča in zaigra z glasbenim mojstrom. Danes lahko veliko število vrhunskih glasbenikov, ki se in so se kalili v Celici, poslušamo na ključnih glasbenih prizoriščih doma in po svetu. V galeriji Srečišče se poleg uveljavljenih in z najvišjimi nagradami nagrajenih likovnih umetnikov predstavljajo vsako leto tudi študentje likovnih šol in mladi umetniki s prvimi samostojnimi razstavami. Veliko likovnih in filmskih delavnic je organizirano tudi za najmlajše, še posebej za otroke z učnimi težavami skupaj s strokovnimi društvi. Od številnih srečanj naj omenimo filozofske večere Prenočevanja v Celici, na katerih smo se s pomočjo prof. Deana Komela pogovarjali s ključnimi slovenskimi in mednarodnimi filozofi, če od slednjih omenimo samo Waldensfela, Rovattija, Barbariça in Paiça. Veliko število pesnikov in pisateljev se je zvrstilo v sklopu mednarodnih literarnih srečanj Revija v reviji revije in društva Apokalipsa. Naj omenimo še ciklus

celica
1993 2003 2013 2017 ...

srečanj Pesnice o pesnicah, izvirno in izvrstno pesniško delavnico, ki jo v nekdanjih moških zaporih že nekaj let vodi Barbara Korun. Celica, ni samo spomin na nekdanje celice, temveč najmanjši del celote, odprt za novo življenje. V nekdanjem zaporu danes diha prostor srečevanja in izmenjave človeških in ustvarjalnih izkušenj, torej nismo pretiravali, ko smo napovedovali, da odpiramo: »prostor prostosti in nove preprostosti«.

Glede na dosežke Celice avtorji koncepta in celotnega procesa preobrazbe starega zapora v Celico, v kateri še vedno vodimo kulturni program, po 24 letih morda vendarle upravičeno pričakujemo, da trajneje uredimo razmerja in zagotovimo Celici še dolgo in uspešno življenje. Ustvarjalci KUD Sestava, ki smo konec koncev tudi nagrajenci mesta Ljubljane za posebne dosežke 2004, spet v zelo slabih finančnih pogojih še vedno omogočamo, da vse to deluje. Naj omenimo samo, da smo letos organizirali (kar seveda pomeni tudi honorirali) več kot 100 dogodkov za manj kot bruto 20.000 EUR (brez razstav več kot 300 ur kulturnega programa in veliko prostovoljnega dela) in da je KUD Sestava dobila v 14ih letih od odprtja Celice in 24 let od začetka projekta za program in produkcijo od MOL manj sredstev, kolikor sedaj znaša letna najemnina, ki jo MOL dobi od Celice.

Srečno in ustvarjalno leto 2018 - Evropsko leto kulturne dediščine

Janko Rožič

arhitekt in vodja programa v hostlu Celica

Vesna Krmelj

umetnostna zgodovinarica in predsednica KUD Sestava

Žiga Okorn

akademski slikar

Jiri Kočica

akademski kipar